

Täysistunto

Tiistai 19.9.2017 klo 14.01—20.49

6. Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ortodoksisesta kirkosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 98/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskustelu

17.37 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys, hallituksen esitys koskee ortodoksisesta kirkosta annettua lakia, ja samalla tavoin, niin kuin kirkkolakeja käsiteltäessä, tässäkin on kunnioitettava uskonnonvapauden periaatteen mukaisesti ortodoksisen kirkon omaa lainvalmistelua. Mielestäni tämä lakiesitys on myös hyvin perusteltu ja kannatettava.

Kiinnitin huomiota tässä kahteen asiaan, joita lyhyesti kommentoin.

Ortodoksisessa kirkossa ehdotetaan äänioikeusikärajaa seurakuntavaltuuston ja kirkkoherran vaaleissa alennettavaksi 18 vuodesta 16 vuoteen. Tässä suhteessa ortodoksinen kirkko on nyt seuraamassa Suomen evankelisluterilaista kirkkoa, jossa äänioikeusikäraja seurakuntavaaleissa laskettiin 18 vuodesta 16 vuoteen vuonna 2009 voimaan tulleella lainmuutoksella. Mutta luterilaisessa kirkossa kirkkoherran vaalissa ikäraja on edelleen 18 vuotta. Tässä ortodoksinen kirkko nyt menee ikään kuin hiukan edelle, edelläkävijäksi tässä suhteessa. Varmasti tämä on hyvä ajatellen sitä, että pyrkimyksenä on lisätä nimenomaan nuorten kirkollista äänestysaktiivisuutta ja toivon mukaan myös muuta aktiivisuutta sitten tämän kirkkokunnan toiminnassa.

Sitten toinen kokonaisuus, joka tähän liittyy, koskee kirkkolain 108 §:ää, jossa säädetään siitä, että jumalanpalvelusten ja kirkollisten toimitusten suorittamiseen sekä diakoniaan ja opetukseen liittyvissä tehtävissä työskentelevän työntekijän on oltava ortodoksisen kirkon jäsen. No, tämä muutos, joka tähän nyt on tulossa, liittyy sinänsä jossain määrin tekniseen muutokseen, koska tässä ollaan lopettamassa lainoppineen kirkkoneuvoksen tehtävä ja siirtämässä näitä tehtäviä osittain ortodoksisen kirkon palvelukeskuksen johtajalle ja palvelukeskuksen lakimiehelle. Mutta joka tapauksessa tässä nyt ymmärtääkseni laajennetaan sitä työntekijäjoukkoa, jota tämä kelpoisuusvaatimusedellytys koskee, eli ortodoksisen uskon ja kirkon kanoniseen oikeuteen liittyviä esittely- ja asiantuntijatehtäviä kirkolliskokouksessa tai Kirkkohallituksessa hoitavan työntekijän tulee olla ortodoksisen kirkon jäsen. Sitten vielä myöhemmin kirkkojärjestyksessä säädetään näistä tehtävistä tai jäsenistä, joita tämä koskee, tarkemmin. No, tässä hallituksen esityksessä on käsitelty tämän pykälämuutoksen ja ylipäänsä tämän pykälän suhdetta perustuslakiin ja sääätämisjärjestyk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 89/2017 vp

seen ja myös suhdetta työsyrintädirektiiviin. Mielestäni on hyvä tässä yhteydessä todeta se periaate, että on tärkeää, että kirkkoilla ja uskonnollisilla yhdyskunnilla on oikeus edellyttää työntekijöiltään yhteisönsä mukaista vakaumusta, jossa tietenkin aivan lähtökohtainen perusedellytys on se, että henkilö kuuluu tähän kyseiseen uskonnolliseen yhdyskuntaan, tässä tapauksessa ortodoksiseen kirkkoon. Mielestäni tämä esitys omalta osaltaan on hyvin sopusoinnussa uskonnonvapauden periaatteen kanssa.

17.42 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ortodoksisen seurakunnan jäsenenä voin todeta tästä lakiesityksestä, että lakiesitys on erittäin hyvä, selkeä ja kannatettava. Se perustuu vuonna 2006 säädettyyn kirkkolakiin, jonka perusteella ortodoksisen kirkon kirkkojärjestys on kirkolliskokouksessa aikanaan hyväksytty.

Olen yhden kauden ollut kirkolliskokousedustajana, ja voin vakuuttaa, että siellä kyllä todella asiat käydään läpi huolella ja nimenomaan niin, että kun mennään ortodoksisen kirkon opetuksen mukaan, niin totta kai siellä tämä kirkollinen puoli ja se elämäntarkastus, mikä ortodokseilla on, tulee huomioituksi myös hallinnossa, totta kai. Se on itsestään selvä.

Se, että nyt äänioikeusikäraja lasketaan 16 vuoteen, on mielestäni erittäin tervetullutta kehitystä, koska sillä samalla vahvistetaan nuorten mahdollisuutta osallistua seurakunnan päätöksentekoon ja olla mukana siinä seurakunnassa aktiivisesti. Se on seurakuntamme yksi vahvuus.

Sanoisin myös sen, että kun meitä ortodokseja on kuitenkin Suomessa vain noin 60 000 ihmistä, niin se tarkoittaa, että mitä paremmin olemme yhtenäisiä ja teemme asioissa yhdensuuntaista työtä seurakunnan hyväksi, sen vahvempia me pienenä seurakuntana olemme. Teemme totta kai ev.lut. seurakuntien kanssa erittäin vahvaa ekumeenista yhteistyötä eri puolilla Suomea. Esimerkiksi kotikunnassani Ilojoissa tämä yhteistyö on aivan jokapäiväistä arkista työtä ihmisten hyväksi.

Se, että tämän lainopillisen asessorin lainkohtaa muutetaan, perustuu varmaan ihan siihen, että kun on pieni kirkkokunta ja sitten on tämä kirkon palvelukeskus, joka vuonna 2006 säädetyn lain mukaan tuli kirkkoon, niin se vastaa hyvin monista kirkon käytännön asioista, ja siellä on sitten sitä lainopillista osaamista. Periaatteessa tässä hieman tätä byrokratiaa puretaan. Totta kai kirkkokunta, jos katsoo asiakseen jossakin erittäin vaativassa, laintulkintaa vaativassa tehtävässä, vaikka hallintolain tai jonkin muun lain tulkinnassa, palkkaa siinä tapauksessa asiantuntijoita ulkopuolelta kirkkokuntaa. Sekin mahdollisuus on käytettävissä.

Pidän tätä lakiesitystä erittäin hyvänä ja kannatettavana, ja toivon, että se tulee hyväksytyksi yksimielisesti.

17.44 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Toisin kuin edellinen puhuja, en ole ortodoksisen seurakunnan jäsen. Sen takia on ehkä mielestäni hieman erikoista, että me täällä nyt päätämme heidän asioistaan. Sinänsä näkisin, että olisi hyvä, jos kirkot itse päättäisivät näistä asioista. Mutta näin se on nyt meidän lainsäädännössämme tällä hetkellä, niin toimitaan sen mukaisesti.

Sinänsä kyllä iloitsen tästä ehdotuksesta tämän äänestysikärajan laskemisesta 16:een. Pidän sitä erittäin hyvänä, ja pidän hyvänä myös, että ev.lut. seurakunnissa on tämä sama käytäntö. Niin kuin tässä tuli esille, täällä ortodoksisella puolella se nyt olisi vielä hieman laajempi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 89/2017 vp

Me tiedämme kaikki, että seurakuntavaalien äänestysprosentithan eivät kovin kummollisia ole, mutta aika monet nuoret ovat kuitenkin mukana seurakunnan toiminnassa, ja silloin on hyvä, että he voivat silloin juuri, kun ovat aktiivisia, itse osallistua myös siihen päätöksentekoon. Siinä mielessä kyllä demokratian näkökulmasta pidän erittäin hyvänä, että ortodoksisessa kirkossa äänestysikää lasketaan.

17.45 Hannu Hoskonen kesk: Puhemies! Vielä edustaja Mikkoselle tiedoksi se, että kun kirkkojärjestys on laadittu ortodoksiseen kirkkolakiin perustuen, niin kirkkohän on totta kai autonominen. Se toimii itsenäisenä ja päättää itsenäisesti hallinnostaan, työntekijöistään ja niistä rahoista, mitä seurakunnalla ja kirkkokunnalla on käytettävissään. Tähän kaikki perustuu.

Kun 16-vuotiaat pääsevät äänestämään seurakunnan vaaleissa, niin se on todella erinomaisen hieno asia. Kun noin 60 000 ihmisen yhteisöstä on kysymys, niin kyllä siinä yhteisössä nimenomaan tulee se yhtenäisyys ja se yhdessä tekemisen voima esiin. Ilman sitä yhtenäisyyttä ja yhdessä tekemisen halua pienen kirkkokunnan mahdollisuus tehdä sitä tehtävää, mikä kirkolle on säädetty ja mikä kirkon henkinen tehtävä on, olisi paljon vaikeampaa. Tämä nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys tukee erittäin hyvin tätä tavoitetta ja on varmasti kirkkokunnan yksimielisesti hyväksymä sellaisenaan.

17.47 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Kun keskustelua käydään äänestysikärajasta ja sen mahdollisesta alentamisesta myös valtiollisissa vaaleissa tai paikallisvaaleissa, niin ajattelen, että olisi kyllä hyvä ottaa hiukan oppia ja kuulla kokemuksia siitä, millä tavalla nämä muutokset ovat toimineet kirkon päätöksenteossa. Todellakin jo vuodesta 2009 lähtien tämä lainsäädäntö on ollut voimassa luterilaisessa kirkossa ja nyt sitten ortodoksisessa kirkossa. Ajattelen, että tätä keskustelua varten, jota jatkossa varmasti käydään enenevästi nuorten aktivoimisesta poliittiseen päätöksentekoon, olisi hyvä saada ja kuulla niitä kokemuksia, joita kirkkoilla tästä muutoksesta on.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.